



Salamanderbloggen



Småsalamander er den arten flest lesere har spørsmål om. Foto: Børre K. Dervo.

Mange på salamanderjakt

Salamanderbloggen har gitt meg kontakt med svært mange lesere. Bare siste halvåret har jeg mottatt mer enn 140 e-poster med bilder og spørsmål om salamander. Og det er mye forskjellig dere lurere på.

Børre K. Dervo
FORSKER

Tirsdag 13. oktober 2020 - 12:00

Det vanligste spørsmålet er om jeg ut fra et bilde kan bekrefte at de har funnet en salamander, og hvilken art det er. Mange har også mistanke om hva det er. Det vanligste dere finner er småsalamander. Svært mange av dere finner denne arten under hagearbeid om sommeren eller høsten. Dyrene har gjerne gjemt seg under en buske eller under hellene i hagen på dagtid. På sommeren er jo småsalamanderne nattaktive. Flere av funnene er på helt nye lokaliteter. Jeg setter spesielt pris på nye funn. Det øker kunnskapen vår om utbredelsen til småsalamander.

Småsalamander i vinterdvale

Overraskende mange av dere observerer småsalamander på høsten. Allerede i midten av august kunne dere melde om funn av dyr som har gjemt seg og som dere først tror er døde. Etter en stund i varme, livner dyrene til. Dette er nok småsalamander som har gått i dvale. Mange av observasjonene er dyr som ligger bemerkelsesverdig åpent. Dette indikerer at dyrene er langt mer robuste mot frost enn de vi har trodd tidligere. Fortsatt får jeg melding om funn av småsalamander

Hei

Vennligst se vedlagte bilde av amfibium, kan det være en små salamander?

Vi bor på Vettre i Asker som nærmeste nabo til et område hvor det er vedtatt utbygging av idrettsanlegg. Og hvis dette er en salamander er det viktig å utrede evt. forekomst av amfibier her i forkant av oppstart for anlegget.

Setter stor pris på rask tilbakemelding.



En av e-postene som har kommet i høst. Foto: Harald Halstensen.

som er på veg til overvintringsplassen når vi skriver midten av oktober.

Storsalamander

Det er langt færre funn av den mer sjeldne arten storsalamander. Det vanligste er at dere finner årets generasjon, dvs. larvene som har gjennomgått en «metamorfose» og som er klare til et tre- eller fireårig landliv før de blir kjønnsmodne og oppsøker den dammen de selv ble født i.



Når leserne har funnet storsalamander er det ofte små, ikke kjønnsmodne individer på høsttrekk. Foto: Børre K. Dervo.

Nordfirfisle

I sommer er det ekstra mange som tror de har funnet salamander, men hvor bildene avslører at det er firfisle. Den tidlige våren og den spesielle situasjonen med stengte skoler og arbeidsplasser på grunn av korona, førte til at mange var ute på turer i skog og mark. Det gjorde at mange av dere observerte firfislere på tur. Ei firfisle er ganske lik en landlevende salamander. Den har imidlertid en glatt og skjelldekt brunfarget hud, i motsetning til salamanderens svarte og noe knudrete hud. Firfislens snute er også spissere. Studerer dere føttene vil dere se at den har lange, spisse klør. Disse er mye lengere enn hos salamander.

Skjøtsel av dammer

Mange spørsmål dreier seg om funn av salamander når dere skal renske opp i hagedammen. Dere blir overasket over at det er salamander selv i små fuglebad. Småsalamanderen er ikke så kravfull til størrelsen på yngledammen. Hvis ikke annet er tilgjengelig, så tar den gjerne i bruk et lite fuglebad. For å gi råd om



Mange lesere tror de har funnet salamander, men bildene de sender viser at det er firfisle de har funnet. Foto: Børre K. Dervo.

hvordan dere skal drive med skjøtsel av ynglelokalitetene til salamanderne har vi laget [et temahefte som gir veiledning og mange gode råd om stell av leveområdet til salamanderne](#).

Ødeleggelse av leveområder

Triste meldinger får jeg fra enkelte av dere som forteller om salamanderdammer som er i ferd med å bli nedbygd. Dessverre er en salamanderdam ingen forsikring mot hverken nye boliger eller industritomter. Selv om storsalamanderen er rødlistet som nær truet (NT), gir ikke det tilstrekkelig beskyttelse mot arealbruksendringer. I en kommune har hver tredje ynglelokalitet for storsalamander blitt borte på grunn av industri og boliger i løpet av de fem siste årene. Det er heldigvis også eksempler på at utbyggingsplaner er endret etter påvisning av salamander.

Ønsker flere e-poster

Jeg ønsker flere e-poster. De gir meg økt kunnskap om utbredelsen og biologien til begge salamanderartene. Også informasjon om funn av firfisle er nyttig. Samtidig håper jeg dere også har nytte av å få svar på spørsmålene dere stiller.

[BLOGG](#)[SALAMANDERBLOGGEN](#)

Om forskning.no

- [Forskning.no](#) er en nettavis med norske og internasjonale forskningsnyheter.
- [UNG.forskning.no](#) er nyheter om forskning for barn og unge.
- [Forskning.no](#) gis ut under [Redaktørplakaten](#).

- Ansvarlig redaktør / daglig leder: Nina Kristiansen, tlf 414 55 513 / nina@forskning.no
- Redaksjonssjef: Bjørnar Kjensli, tlf 942 43 567
- [Personvernerklæring](#)

Kontakt oss

epost@forskning.no / tlf 22 80 98 90

Redaksjonen – ansatte

Annonser/stillingsmarked:

Preben Forberg, tlf 413 10 879

Sandakerveien 24 C, Bygg D3

Pb 5 Torshov, 0412 Oslo

Følg oss

[@forskningno](#)

[/forskning.no](#)

[/UNG.forskning.no](#)

[/ScienceNorway.no](#)

forskning.nos eiere

Akvaplan-niva

Artsdatabanken

De nasjonale forskningsetiske komiteene

De regionale forskningsfondene

Diku – Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning

Fafo

Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfinansiering

Forsknings- og utviklingsavdelingen, Psykisk helse og rus, Vestre Viken HF

Forsvarets forskningsinstitutt

Framsenteret

Fridtjof Nansens Institutt

GenØk – Senter for biosikkerhet

Handelshøyskolen BI

Havforskningsinstituttet

Høgskolen i Innlandet

Høgskolen i Molde

Høgskolen i Østfold

Høgskulen i Volda

Høgskulen på Vestlandet

Høgskolen Kristiania

Institutt for samfunnsforskning

KS FoU

Kompetanse Norge

Kriminalomsorgens høyskole og utdanningscenter KRUS

Meteorologisk institutt

NIBIO

NIKU Norsk institutt for kulturminneforskning

NILU - Norsk institutt for luftforskning

NLA Høgskolen

NMBU - Norges miljø- og biovitenskapelige universitet
NORSØK – Norsk senter for økologisk landbruk
NSD – Norsk senter for forskningsdata
NTNU
Narviksenteret
Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse
Nasjonalforeningen for folkehelsen
Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS)
Nasjonalt senter for e-helseforskning
Nasjonalt senter for kvinnehelseforskning
Nasjonalt utviklingssenter for barn og unge - NUBU
Nofima
Nokut
Nord universitet
Nordlandsforskning
Noregs vassdrags- og energidirektorat (NVE)
Norges Geotekniske Institutt
Norges Handelshøyskole
Norges forskningsråd
Norges geologiske undersøkelse
Norges idrettshøgskole
Norsk Polarinstitutt
Norsk Regnesentral

Norsk Romsenter
Norsk Utenrikspolitisk Institutt
Norsk institutt for naturforskning (NINA)
Norsk institutt for vannforskning (NIVA)
Opplysningskontoret for Meieriprodukter
OsloMet – storbyuniversitetet
RBUP Øst og Sør
Ruralis – Institutt for rural- og regionalforskning
SINTEF
Senter for grunnforskning (CAS)
Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteter
Simula Research Laboratory
Statens Vegvesen FoU
Statped
Sykehuset Innlandet HF
Tannhelsetjenestens kompetansesentre
Telemarkforskning
UiT Norges arktiske universitet
Universitetet i Agder
Universitetet i Bergen
Universitetet i Oslo
Universitetet i Stavanger
Universitetet i Sørøst-Norge
Universitetssenteret på Svalbard (UNIS)
Vestlandsforskning
Veterinærinstituttet
Vitenskapskomiteen for mat og miljø